

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat BİLGİN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Dr. Habip EKSİK
İğdır Milletvekili

Türkiye'de asgari ücret düzeyi AB üyesi çoğu ülkenin gerisindedir. 2021 başında brüt asgari ücret, yüzde 21,56'lık zamla 3 bin 577 TL'ye yükselse de Türk Lirası'nın yıl içindeki değer kaybı, alım gücünün azalmasına yol açmıştır. 2016 başında Türkiye'de brüt asgari ücretin karşılığı 518 euro iken bugün ise bu rakam 317 Euro'ya kadar düşmüştür. Türkiye, Avrupa Birliği (AB) üyeleri ve birliğe aday ülkeler içinde asgari ücreti önceki yıllara göre daha düşük tek ülke konumundadır. Türkiye'deki kötü ekonomik gidişattan kaynaklı on binlerce iş insanı ve yüz binlerce insanın ülkeyi terk ettiği iddia edilmektedir. Türk-İş'in Eylül 2021 hesaplamalarına göre bekar bir kişinin yaşama maliyeti aylık 3 bin 709 TL, dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 3 bin 49 TL, aynı ailenin yoksulluk sınırı ise 9 bin 931 TL. Bu durumda dört kişilik bir ailenin yoksulluktan kurtulması için iki ebeveynin de asgari ücretin neredeyse iki katı maaş alması gerekiyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Anayasası'nın girişinde, "işçinin ve ailesinin yalnızca geçimini temin eden ücret, insanca yaşamaya yeterli bir ücret değildir. Hâlbuki işçinin insanca yaşaması için yeterli ücrete sahip olması gerekir" ifadesine yer verilmiştir. Türkiye Anayasası devlete "çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alma" görevi vermektedir. Ayrıca, asgari ücretin tespitinde "çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur" denilmektedir. Asgari ücret bir pazarlık ücreti olmaması gereken, işçinin ailesiyle birlikte insanca yaşamasını sağlayacak gelirdir. Asgari ücretin belirlenmesi müzakerelerde göz önünde tutulması gereken öncelikli husus, çalışanların karşı karşıya bulundukları geçim koşullarıdır. Çalışanlar, yaşanan ekonomik sıkıntıların nedeni değil mağdurdur ve "ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum" gerekçesiyle asgari ücretin düşük belirlenmesi kabul edilemez bir durumdur. COVID-19 salgını ekonomik ve sosyal tahribatlara sebep olmuştur, yoksulluk ve işsizlik ile mücadele eden Türkiye'de pandeminin etkisiyle daha kötü bir dönem yaşanmaktadır. İktidarın emekçileri değil işverenleri ve sermaye sahiplerini koruması ile zenginin daha zengin emekçinin her geçen gün fakirleştiği bir süreç yaşanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Asgari ücret açısından AB ülkeleri arasında Türkiye'nin önceki yıllara göre daha düşük tek ülke konumunda olmasının nedenleri nelerdir? Araştırılıp kamuoyu paylaşılacak mıdır? Bu konumdan çıkabilmesi adına Bakanlığınızın çalışmaları mevcut mudur? Olacak mıdır?
2. Türkiye ve Avrupa ülkelerinde asgari ücretle çalışan oranı bakanlığınız tarafından bilinmekte midir?
3. 2022'de uygulanacak asgari ücret belirlenirken ulusal ve uluslararası yönetmelikler dikkate alınacak mıdır?

54811

4. Asgari ücretliler neden yoksulluk sınırının altında aylık almaya mahkûm edilmektedirler?
5. Yoksulluk sınırı 10 bin liranın üzerinde, asgari ücret 2 bin 825 lira yani açlık sınırının bile altında bulunmaktadır. Bu farkın asgari ücretlilere ödenmesi için bir çalışmanız mevcut mudur? Olacak mıdır?
6. Türkiye’de 4 çocuklu bir ailenin yoksulluk sınırı ne kadardır?
7. Türkiye’de brüt asgari ücretin ne kadarı elektrik ve doğal gaz faturasına gitmektedir?
8. İktidarınız 2022 yılı asgari ücreti belirlerken esas aldığı çerçeve nedir? Örneğin 3-5 maaş alan(227 bin aylık maaş alan) bürokratlar göz önüne alındığında 2825 TL net maaş alan bir aile düşünüldüğünde iktidar olarak yurttaşlara layık görülen rakam vicdani midir?
9. 2021 yılı içerisinde ekonomik sebeplerden kaynaklı çalışmak amaçlı Türkiye’yi terk eden yurttaş sayısı ne kadardır?
10. Kötü ekonomik gidişattan kaynaklı ne kadar iş insanı Türkiye’yi terk etmiştir?
11. 2016-2022 tarihleri arasında asgari ücretle geçinmek zorunda kalan yurttaşlardan alınan toplam vergi oranı kaçtır?